JOU STEMREG
EN DIE VERKIESING

gwymw. .mwym. . "M.

’N BLACK SASH-PUBLIKASI E

Geskep namens die Onafhanklike Forum vir Kieseisonderrig

Hierdie boekie is ’n handleiding om uit te leer. Die Black Sash en die Onafhanklike Forum vir Kiesersonderrig (OFKO) hoop baie mense sal die kans kry om dit te iees en saam met ander mense te bestudeer. Om hierdie rede kan enigiemand afdrukke daarvan maak. dit aanhaai, of dit in enige ander taai vertaal. Ons enigste versoek is dat enige vertaling wat gemaak word. noukeurig is en nie die betekenis van dit wat ons geskiyf het, verander nie.

Deel asseblief die boek met ander mense om hulle te leer stem.

Die boek is in Afrikaans, SePedi, SeSotho, Setswana, Tsonga. Venda. Xhosa en Zoeloe vertaal.

Nog eksemplare van die boek kan van die Black Sash of OFKO bestel word:

Black Sash OFKO

Posbus 2827 Posbus 7748
JOHANNESBURG 2000 JOHANNESBURG
a 834-836I (OI I) ’3 836-8061 (OI l)

Dit word gratis aan individue en OFKOiorganisasies uitgereik

Uitgegee deur. Giile de Vlieg, Black Sash, Andersonstraat 25, Johannesburg

Vedaal deur Afrophone Translation & Interpreting Services, Posbus 32963, Braamfontein 20I7.

Febmarie I994 ISBN I-874988s04-8

INHOUD

Agtergrond 4
Verkiesings 6
Die Nuwe Parlement 7
Die Opposisie 9
Die Grondwetgewende Vergadering. l I
Die Nuwe Provinsies l2
Die Provinsiale Wetgewende Liggame l3
Die Verkiesing. 15

.1 Wdl slcmrcg: wr 10m 1mm doom .... 1...l5

.1 W111 xtcmwg mo xmou Lam docn mc l7
.1 BOILOI mm dwc VCVLICSHWEQ 18
Wie sal die verkiesing reiil? l9

.1 W111 ts ’n Vtyc en chverdwge Verlqesmg?
.l 1 100 ml om vcrsolxor dat dxc verklcsmg
Vry m Rogvordlg Is? 22
Die Gedragskode

Jy en jou Stemreg ..

.1 W10 Mm 510m? 28

.1 WIO 1mm mo stem m0? 28

.1 WJHCF dokumentc moct y 1167 29
Stemdag

.1 Stcmlokalc 33

34

3 By dIC Stcmlokm1 ....

a
l

Binne die Stemlokaal

.J Wyspu 1D ....
....
.1 Cam h(mdo m1 ....
37
_l MOW h(lFrdQ ....
37
J KW stcmbmd ....
.. 38
_J Madk h mCH/ Op dw chmbHM .... '10
J les stcmbrzd m stombus .... '1 I
.1 Verlaat dxC 310erer (m ....
3
Een Stembrief of twee? ....
.. M

Mense wat hulp nodig het,

Spesiale Stemme ....

Die Tel van die Stemme .... ,119
Die Bekendmaking van die Uitslag 50
Gevolgtrekking . ...

Bylaag: Hoe om n Identiteitsdokument te I(ry .57

AGTERGROND

—

()m to kan stem is jou demokratiese reg. A119
burgers het die reg 0m hul leiers en regoring to kies. i
Dit is wanmm' domokrusie 5.3mm.

Hoowol sokvi'o mouse in die X'OI'iOdQ in Suid-Af'rika
div loim's Yam hul korkgi'oepu vakbtmde 01' CiViCS kon
kios. is div mwrdorhoid Suid-Ahiikzmors die reg om

hullo l'vgm'ing lo kios. gmwior.

Nou 3:11 :illv Suid-Af'i'ikanors Wilt 18 jzizn' 0le en ouer
is Vil' div (WI'SIO kOCI' kun stem on hul cio i'egering

kam kios.

LET WEL: Alle burgers
van T 'anskei,
Bophuthatswana, Venda
on Ciskei het op die lste
Januarie 1994 weer
burgers van Suid-Afrika
geword. Hulle het die reg
0m saam met die res van
Suid-Afrika vir in nuwe
rcgcring te stem. Hulle
sal weer deel van Suid-
Afrika wees.

Ons het nou, na die anderhandelinge wat tussen verskillende partye gehou is, 7n nuwe Grondwet wat Vir die volgende vyfjaar sal geld. Did) Grondwet word die Oorgangsgrondwet genoem.

Die Grondwet bevat n Handves van Menseregte wat a1 die mense teen disk1"iminasie en ongeregtigheid sal beskerm.

 n Uitvoerende Oorgangsraad (UOR) is aangcstel wat bestaan uit een verteenwoordiger van elk van die partye wat daarby wil aansluit.

Die UOR SC taak is 0m Suid-Afrika vir demokrasic V001" te berei.

Een van die eel'ste dinge wat die UOR gedoen het,
. was om die Onafhanklike
VIVa Verkiesingskommissie -
X   x OVK! / d%c OVK - 2.12m Le SL01W211
/ dle vcrklesmg sal reel en
besluit 0f dit vry en
rcgverdig is.
Al die'x dinge sal later 7
verduidclik word in hierdie
handleiding wat oor Suid-
Afrika se oerste
demokr'atiose verkicsing

gaan.

VERKIESINGS J

—

I

WAT IS N VERKIESING? I

Dit is n besondore geleentheid wanneer 31 die I
vohvzlssones in .n land die Regering kies. /
Die Regering is die gmep mouse wat die land)
bohoer. I

Vorkiosings vir n Regm’ing word gewoonlik elke vier I
of’ vyf’juzn’ gohou. Dit word Hgereelde verkiesings" 3
genoom on is n buio bolangriko deel van demokrasie.

Gorooldo vvrkivsings betckon mensc kan ’n slegte
rogvring wat nio doon wat die mense wil doen nie,

VOI’VZIHQ.

WAT IS BESONDER AAN HIERDIE
VERKIESING?

Hivrdio vorkiosing sal die eerste demokratiese
verkiesing woes wat Suid-Afrika nog ooit gehad het.

WAARVOOR STEM ONS?

()ns 5le almal saam vir ’n nuwe Parlement en nege
Provinsiale Wetgewende Liggame stem. (Die
woord kwetgew0nd is 110g ,n woord vir parlement. Dit
vorwys m1 die groep mense wat wette maak.)

DIE NUWE PARLEMENT

Die nuwe Parlement sal uit die Nasionale Vergadering en 7n Senaat bestazm.

Daar 8211 400 mense in die Nasionale Vergadering wees. 200 van die mcnse sal vertcenwmwdigers um die nuwe Provinsies wees. Die ander 200 Hal nasionale verteenwoordigers wees.

Daar $31 90 mense in die Senaat wees. In die Senaat sal daar 10 verteenwoordigers van elk van die noge nuwe Provinsies wees.

(Vir n verduideliking van die nuwe Provinsies sien bladsy 12.)

Die President van Suid-Af'rika $211 dour die Nasionale Vergadering verkies word. Hy ()f' sy moot een van die mense wees waL Lot die Vergadering verkies is. Die eerste President 5211 waarskynlik die leier van die party wees Wilt die, meeste stemmo in die verkiesing ingepalm th.

Daar sal 00k twee 0f drie Uitvoerende Vise-Presidente wees. Een van hullc snl 31 lid vzm die party wees wat die meeste stemme in die verkiosing gewen het.

Die Kabinet sal uit die President, die Vise,-

Presidente en nie meer nic as 27 Ministers bostaan.

Div wom'd Ministo1's het niks met die Kerk te doen nie.

Die Ministm's vzm an rogm'ing is vorkose Parlementslede
W211 gokios word 0m die verskillondo
I'egoringsdopuMemento to hvheor. bx'. div Minister van
Buitvlzmdso Sake. die Minister Yam Finmmies die

Minister vzm Vcrdedig'ing ens.

Die Ministers in die nuwo kabinol moot ulmul verkose

lode vzm (lie Nusimmlv Yorgzldering woes.

Div Kuhinotsministors in div oorstc rogering van n
(htnmkmtiwo Suid-Af'riku szll gokios word in verhouding
101 div ilzllllill 501015 in die Nasionulo Vm'gzldm'ing wat

vllw party tydons div Vm'kiosing ngon hct.

Elke party szll :20 svtvls 01' men gowon hot. sal

minstons vvn Minister in die kabinot mag 116.

Dil is wut mot 'n Rogering
van Nasionalc Ienheid

lwdnol wurd.

Hit lwlolwn (lat olku

paliliokv party W211

N REGERING
VAN NASIONALE
EENHEID

lwwys hvt dul dit

54011009; stvun hot Vil'

div vulgvndo v_vi'jzlm'
(1001 :um die Rogoring

kzm hO.

DIE OPPOSISIE

Die klein partyc wat minder as 20 sctels in die Nasionale Vergadoring kry, is egier ()ok haio belantrrik.

Hulle SE11 nie deel van die Regering wees nio muar 531 die Opposisie in die Nasionale Vergudm'ing wees.

Die Opposisie in n domokrasie is dum'die mcnse wat in die Parlement vrae stel. wat die regel'ing kritisoer as dit nie doen wat dit belowe hot om te docn nie. W211 die verkeerdc goed wat die regering moontlik gedoon het, op die lappe bring, en wat azm die volgonde verkiesing deelneem met die hoop 0m genoeg sotels Le wen 0m die volgende Regering t0 wees.

Landc wat nic
gereelde verkicsings
het nie, is ni(3,
demokraties nie'a.

walfd

Dit is 110;; n rode waamm gereeldc verkiesings baie
belangrik is.

Wannom’ die uitslag bekend gemuak word na die
X’m’kiesing. x’al die ()ndersteuners van die partye wat
buio sotols gowen hot. vorheug wees.

Mzmr div understalnvrs vzm die kloin pal’tye behoort
00k bly to woes want hullv hot setels in die
lel’lomont gowon on hot n baio bolzmgriko tank 0m

10 vvrl’ig.

VIVA!
W W MW: xU/

DIE GRONDWETGEWENDE VERGADERING

Die Nasionale Vergadering en die Sennat $211 gewoon-
lik in verskillende sale 0f kamers" bymekaarkom.

Soms 531 die 400 verteenwoordigers in die Nasimmle
Vergadering en die 90 vertecnwoordigcrs in die
Senaat egter saam in een plek vergader 0m die
optrek van n nuwe permanente Grondwet vir Suid-
Afrika te bespreek.

Wanneer 211 die verteenwoordigcrs in gen plek
hiervoor saamkom, vorm hulle die
Grondwetgewende Vergadering. Dit boteken die
permanente Grondwct vir Suid-Afrika sal dour mensa-
opgestel word waL ons gekies hot 0m die tank to
verrig. Hulle sal mensc wees wat gekies is.

e VERGADERING
Q? $$$75$R9$833z 99

NASIONAL

DIE NUWE PROVINSIES

—

In die, verlede het Suid-Af'rika vier provinsies gehad: Kazlp. ()I'anje-Vrystant. Natal en Transvaal.

Nou gazm dazn' negro provinsios wees.

Vm'al Kazlp 0n Transvaal gaan in kleinel' provinsies x'ol'dovl word umdzit hulle op die oomblik so groot is.

Div nuwc vainsies 5211 Natal, Noord-Knap Noord-'lH'unsvmll. Noord-Wos (die nomdolike dole van die szp 0n div wostoliko dole van Transvaal). ()os-Kuzlp. ()os-Trzlnsvuzll, ()mnje-Vl'ystaat Pretoria-Witwaitol'm'zmd-Vm'oenig'ing' (die PWV-gebied) en

Wos-Kuup wees.

Dalar sal geen

NOORD-
TRANSVAAL

tuislande

moer wees
nie. Hulle sal
weer deel

NOORDiWES

van Suid-
Afrika en
die

Provinsies

O RANJ E-
VRYSTAAT

wees.

DIE PROVINSIALE
WETGEWENDE LIGGAME

Ons sal 00k Vir die Provinsiale Wetgewende Liggame (hulle kan 00k die provinsiale parlemente genoem word) in die verkiesing stem.

Dm provinsiale parlemente is baie belangrik want hulle sal wette oor ontwikkeling, gesondheid, welsyn, 0nderwys, behuising, vervoer en baie ander dinge vir die mense in daardie provinsie kan maak.

Hulle kan 00k besluit 0m n Provinsiale Grondwet 0p te trek.

Alle Provinsiale Wette en Grondwette moet egter met die Nasionale Grondwet en Wette ooreenstem. Die Provinsiale Wetgewende Liggame sal ,n Premier (Eerste Minister) h63 en an Uitvoerende Raad van nie meer nie as 10 lede wat almal gekies moet word.

Die Uitvoerende Raad sal soos die nasionale Kabinet aangestel word. Dit sal dus mense bevat van die partye met die meeste setels in die Wetgewende Liggaam sodat jy dit n Regering van Provinsiale EenheiW kan noem.

Die eerste taak van An Provinsiale Wetgewende Liggaam nzi die verkiesing is 0m 10 mense te kies wat die Provinsie in die Senaat gaan verteenwoordig. (Sien bladsy 7.)

53?
. fA
8W3 .90
Oos-Kaap , 9%233

Oranje-Vrystaat

Oos-Transvaal

Egg? _

Eng A R8 -. SENAATX w Nogrd- Kaap

/ V 83%:

Noord-Wes

Noord- Transvaal

Wes-Kaap

DIE VERKIESING

Die verkiesing sal 0p Woensdag 27 April 1994 en Donderdag 28 April 1994 gehou word.

Om te verseker dat almal die kans kry om te stem, sal Woensdag 27 April n openbare vakansiedag wees.

As jy n spesiale stem nodig het (sien bladsy 48), kan jy 0p Dinsdag 26 April stem.

WAT STEMREG VIR jOU KAN DOEN

Voor die verkiesing gaan elke politieke party belof'tes maak 001" wat hulle Vir die land en :11 die mense gaan doen.

Miskien gaan jy Vir eon van die groot partye stem wat beloof 0m die dinge te doen wat jy dink vir jou en Vir Suid-Afrika die beste is.

Jon stem sal help 0m die Regering daar Le stel wat jy dink die beste Vir Suid-Af'rika is.

Sekere mense sal besluit 0m vir 7n klein party Le stem want hulle wil n sterk Opposisie ha

jou stem is
belangrik.

Dit sal bepaal hoe ons nuwe Parlement en die Provinsiale Wetgewende Liggame sal lyk.

Jy moet onthou mense wat tot n Parlement 0f Wetgewende Liggaam verkies word, is verantwoordelik vir, en verantwoordbaar aan, jou, die kieser. Hullo moot probeer verseker die beloftes Wilt hulle gemaak het, word uitgevoer.

Nzi die verkiesing moet hulle 0p vergaderings aan jou on under menso verslag doen en julle menings inwin.

As hulle nie doen waL hulle belowe het om te doen nie, hoeij nie weer Vir hulle in die volgende verkiesing Le stem nie.

Die regering is verantwoordelik vir en verantwoordbaar aan die kiesers

WAT STEMREG NIE VIR jOU KAN DOEN NIE

Suid-Afrika het baie probleme: armoede, gebrek aan werk, gebrek aan enderwys en vaardighede, gebrek aan behuising.

Die nuwe Regering sal nie onmiddellik genoeg huise en werk kan verskaf 1116.

Die? dinge sal 00k nie die dag na die verkiesing verskaf word nie.

Geen Regering in enige land kan alles self doen nie.

Gewone burgers sal meer moet doen as om net te stem 0m dinge te verander.

Ons sal hard moet saamwerk om te verseker dat Suid-Afrika h regverdige gemeenskap met vrede en veiligheid Vir almal word.

Anders as in die verlede sal ons
saam met die nuwe
Regering kan werk
omdat dit
verantwoordbaar aan
ons sal wees en

Om te stem is
net een

manier van

deelname

wette moet maak
wat ontwikkeling en
geregtigheid
moontlik maak.

BOIKOT VAN DIE VERKIESING

Sekere mense gaan nie stem nie. Hulle gaan ander mense probeer oortuig 0m nie te stem nie.

Dis hulle demokratiese reg.

Onthou: dis jou demokratiese reg 0m to besluit om

te stem of'nie t9 stem nie.

WIE GAAN DIE VERKIESING
REEL?

Die Onafhanklike Verkiesingskommissie - die OVK - sal die verkiesing reEzl. Daar is elf Suid-Afrikaners op die Kommissiei

Regter Johann Kriegler is die voorsitter met advokaat Dikgang Moseneke as die 0nderv00rsitter. Ander lede is eerwaarde Frank Chikane, dr Oscar Dhlomo, me Helen Suzman, mnr Johan Neyns, me Rosie Jager, me Dawn Mokhobo, mnr Charles Nupen, mnr B van der Ross en advokaat Zach Yacoob.

Die OVK-lede is mense wat ons kan vertrou. Die UOR, wat a1 die partye wat daaraan deelneem, verteenwoordig, het hulle aangewys.

Daar is 00k vyf mense van ander lande op die Kommissie. Hulle kan aan die Kommissie se

vergaderings deelneem, maar nie oor besluite stem nie.

Die OVK sal 31 die verkiesingsmonitors en amptenare aanstel, oor die verkiesingsproses toesig

hou en waarnemers van Suid-Af’rika en ander lando registreer.

Die OVK sal toesig hou oor die tel van die stemme 0m seker te maak daar is geen kullery nie.

Die OVK se werk is om te verseker die verkiesing is vry en regverdig.

WAT IS ’N VRYE EN REGVERDIGE VERKIESING?

in Verkiesing is vry as jy, die kieser, die vryheid het 0m vir die party van jou keuse te stem sonder 0m vir inmenging of intimidasie 0f dreigemente van enigicmand Le woes.

Al die partye
behoort

vvrgadorings vrylik,

,
sondor n Vrye
onderbrekings en verklesmg
. . . . beteken
mmmldasw. Le kan
’ geen
hou. intimidasie

Daar moet iigeen
toegangii-gebiede

wees - en geen

party 59 I
vergaderings mag

ontwrig word nie.

n Verkiesing is regverdig as 31 die partye dieselfde geleenthede het 0m hul beleide by vergaderings te verduidelik, 0m in die koerante en 0p radio te adverteer, 0m plakkate 0p te sit en om hul verteenwoordigers 0p TV te laat verskyn.

Alle partye moet ewe veel tyd he? 0m 0p radio en TV te praat.

Die Onafhanklike Mediakommissie verseker dit.

h Regverdige
verkiesing
beteken gelyke
toegang tot die
media

VM 1 I///

HOE SAL ONS VERSEKER DAT DIE
VERKIESING VRY EN REGVERDIG IS?

Die OVK sal monitors dwarsoor die land aanstel. Enigjemand met enige klagtes oor intimidasie, 0f oor enige weiering 0m ,n vergadering te hou, 0f oor geen toegangflgebiede, kan 11 klag by n monitor 16

Die monitor sal 0f probeer 0m met ’n

Partyskakelingskomitee 001’ die twispunt te onderhandel, of. as dit misluk. die klagte na n

Verkiesingbeslissingsraad neem.

Daar sal baie Verkiesingbeslissingsrade (tribunals) wees. Daar sal miskien een 0f meer persone op die beslissingsrade dien. maar elkeen moet h regsgeleerde as voorsitter 1163.

Hierdie beslissingsrade mag rtes neerb wat partye moet gehoorsaam en hulle kan n straf oplfe Vir diegene welt die Gedragskode oortree. (Sien bladsy 24.)

As an persoon ofparty nie saamstem met die bevinding van die beslissingsmad nie, kan hulle by die Verkiesingsapgielraad appelleer.

Die Verkiesingsappbh’aad moet uit een regter, een regsgeleerde en een ander persoon bestaan.

Die laaste appeEl kan aan die Spesiale Verkiesingshof gerig word. Die Hof sal uit een regter van die Appielhof,

twee regters van die Hooggeregshof en twee ander lede bestaan waarvan een 7n regsgeleerde moet wees.

Die Spesiale Verkiesingshof kan 00k besluite van die OVK hersien.

Die OVK sal 00k baie waarnemers registreer. Hierdie waarnemers sal Suid-Afrikaners wees wat in hul eie gemeenskappe vertrou word en mense van ander lande wat ons met ons verkiesing Wil help.

Waamemers sal nie betaal word nie. Om maklik uitgeken te word, sal hulle n soort armband 0f spesiale t-hemp dra.

AS hierdie waamemers enigiets verkeerd sien, soos intimidasie ofiemand wat h kieser pla, dra hulle dit aan 7n monitor of amptenaar oor.

A1 hierdie strukture - Skakelingskomitees van die partye, die Monitors en Waarnemers, die Verkiesings-beslissingsrade en Verkiesingsappialrade, en die Spcsiale Verkiesingshof - is daar 0m toe te sien dat almal, insluitende a1 die partye, die Verkiesings-gedragskode nakom.

Daar is 00k die Nasionale Vredesmag 1NVML Dit bestaan uit mense van a1 die verskillende weermagte en polisiemagte in Suid-Afrika.

Die NVM help 0m wet en 0rde te handhaaf.

Jy sal NVM-lede aan hul blou potte kan uitken. Jy kan hulle 0m beskerming vra as daar moeilikheid in jou omgewing is.

DIE GEDRAGSKODE

Daar W213 211 voorheon Gedragskodes in

Suid-Af'rika. Wanneer daar byvoorbeeld 7n

boikot, 0f"n optog of' .n wegblyaksie beplan

is, 1191 verskillende groopo vrywillig (mroengokom 0m ()I'delik op to tree en nie gowold t0 gebruik nio.

Die Vorkiosingsgedragskode is anders want dis verpligtend.

Dis in die wotboek opgoneem en 3119 partye en hul ()nderstounors moet dit gohoorsaam.

Solf's politieke ()rganisasies wat nie rogistroer 0m in die verkicsing Le staan nie omdat hulle dit wil boikot. moet die Gedmgskode gehoorsaam.

As partyo nie die Ged Ilgskode gehoorsaam nie, kan hulle met tot R100 000 beboet word; hul Lyd 0p TV ofradio kan

verminder word; hulle kan verbied word om vergaderings te hou; hulle kan verbied word om plakkate op te sit of pamflette te versprei; hul staatsbefondsing kan weggeneem word.

In gevalle waar n party ernstige intimidasie 0f geweld gebruik het, kan die registrasie van die party gekanselleer word en die party se naam van die stembrief afgehaal word sodat dit glad nie meer aan die verkiesing kan deelneem nie.

Die Gedragskode bepaal dat die partye wat aan die verkiesing deelneem, wye publisiteit daaraan moet gee sodat kiesers artikels en advertensies daaroor kan lees en daarvan by vergaderings sal hoor. Hier is die belangrikste punte van die Gedragskode:

4 alle partye moet geweld en intimidasie afsweer en hulle nie daaraan skuldig maak nie;

$ hulle mag nie toelaat dat gewere of ander wapens by vergaderings, optogte of demonstrasies gedra word nie;

:k hulle moenie leuens oor partye en hul verteenwoordigers vertel nie;

5k hulle moenie dinge oor partye s62 wat mense baie kwaad maak nie;

$ hulle moenie ander Ga
partye verhoed 0m
vergaderings te hou ’

r
of mense te besoek ./
0m steun te werf N
I

me;

SF hulle moet r
diskriminasie
gegrond 0p ras,
geslag, klas of I
godsdiens vermy;

: hulle moet seker maak vroue kan volkome aan die verkiesing deelneem en dat vroue vry is om aan vergaderings deel te neem en 51 vrye keuse kan maak oor wat hulle wil stem;

hulle moet alles doen om die OVK te eerbiedig en om mense aan te moedig om die uitslag van die verkiesing te aanvaar.

MAAR ons moet onthou partye sal hulself sterk oor mekaar en hul leiers in verkiesingsveldtogte uitspreek.

Verkiesings gaan oor die stryd vir mag. Dis waarom mens uitdrukkings soos Neg in die verkiesing gebruik.

Moenie verras wees as mense wat saam Underhandel het en ooreenkomste bereik het mekaar erg begin kritiseer nie. Dis deel van die demokratiese proses en gebeur in verkiesings reg oor die wweld.

Geweld is nie demokraties nie

JY kan help om te verseker dat ons verkiesing vry en regverdig is deur alle verkeerde optredes aan jou plaaslike monitors en waarnemers oor te dra asook deur respek te toon vir die demokratiese reg van ander mense om te stem Vir die party van hul keuse en 0m vergaderings en optogte te hou as hulle wil.

Die verkiesing is ons verkiesing.

Ons kan dit laat werk

JY EN JOU STEMREG

—

WIE KAN STEM?

Om te kan stem, mootjy 18 jaar oud 0f ouer wees. Indien jy hieraan voldoen. kan jy stem as jy:

in Suid-Afrikaanse burger is - onthou dit sluit nou die burgers van die TBVC-lande 00k in.

As, jy nie in Suid-Afrikaanse burger is nie, kan jy

stem as een van die volgende 0p jou van toepassing

is:

i as jy in permunonte vei'blyfpermit het 0m in Suidi Afrika Le bly;

as jy in Suid-Afiiika bly en met in Suid-Afrikaanse burger getroud is;

1 as jy in Suid-Afrika bly en die kind van in Suid-Af'rikazmse burger is;

" as jy icmand is wat voor die Blste Desember 1978 na Suid-Afrika gekom het en sedertdien hier bly;

as jy in Suid-Afrika gebore is en altyd hier gebly het en die kind van iemand is wat na Suid-Afrika gekom het voor die 3lste Desember 1978.

WIE KAN NIE STEM NIE?

Die volgende mense sal nie kan stem nie: mense wat deur n hof as mie by hul volle verstand n16? verklaar is, of in ,n inrigting aangehou word en as verstandelik ongeskik 0f dwelmafhankhk verklaar is.

Mense wat ten tyde van die verkiesing in die tronk is omdat hulle, sonder die opsie van n boete, tot tronkstraf gevonnis is Vir ernstige misdade soos moord, verkragting, ontvoering, bedrog, korrupsie en omkopery, kan nie stem nie.

Mense wat ten tyde van die verkiesing in die tronk is omd-af hulle nie hul boetes kon betaal nie, 0f omdat hulle verhoorafwagtend is, of omdat hulle skuldig bevind is aan minder ernstige misdade kan wel stem. (Sien Spesiale Stemme op bladsy 48.)

WAT MOET jY HE OM TE KAN STEM?

Jy moet een van die volgende dokumente h& as jy wil stem en jy moet dit saam met jou vat wanneer jy gaan stem:

4: h Identiteitsdokument (ID)

Dit kan een van die nuwe klein groen ID s wees of enige ID

wat voor 1986 aan kleurling, Indi’eEr of wit mense uitgereik

IS.

,n tydelike identiteitskaart uitgereik deur Binnelandse Sake

: h on Verwysingsboek

: identiteitsdokumente uitgereik deur die TBVC-lande.

As jy nie een van die dokumente betyds vir die verkiesing kan kry nie, kan jy Vir h tydelike kieserskaart aansoek doen.

Die OVK reik kieserskaarte uit - mense wat aansoek daarvoor docn, moet een 0f ander bewys hf; dat hulle wol Loegelaat 5211 word om te stem (Sien bladsy 28).

Wanneer jy aansoek doen, vat jou geboortesertiflkaat, doopsertiflkaat, kliniekkaart, ou huispermitte, briewe van jou laerskool 0f briewe van vorige werkgewers saam. Jy moot n verantwoordelike mens saam met jou vat wat n ID het en ,n be'eidigde verklaring kan aim dat sy of hy jou goed ken en weet jy kwalifiseer 0m Le stem.

Op die Tydelike Kieserskaart sal jou volle naam, gcboortedatum en foto verskyn.

As jy jou ID net voor die verkiesing verloor sal jy n tydelike kieserskaart kan kry, maar dit sal help as jy jou ID-nommer het. As jy dit het, het jy geen ander bewys nodig nie.

(Vir inligting oor hoe 0m vir n ID aansoek te doen, sien bladsy 50.)

As jy ,n Suid-Afrikaner is, maar jy is in an ander land ten tyde van die verkiesing, kan jy by R1 buitelandse stemlokaal gaan stem. Dit sal waarskynlik by ,n ambassade 0f,n konsulaat wees. Jy moet jou paspoort saam met jou neem as jy by 7n buitelandse stemlokaal wil stem.

Dis nou die tyd om jou ID te kry

Jy hoef nie aan enige politieke party te behoort om te kan stem nie.

Jy hoef geen party-lidmaatskapkaart te hie nie.

VERKIESINGSDAG

Op die dag van die verkiesing sal daar n gevoel van ()pwinding wees en die strate sal baie besig wees

MAAR

geen openbare betogings 0f optogte sal toegelaat word gedurende die 48 uur voor die verkicsing begin het nie tot na die verkiesing geiiindig het nie.

Geen openbare vergaderings 0f saamtrekke sal toegelaat word in die 12 uur voor die verkiesing begin het tot na dit gdiindig het nie.

,-

Dzuu’ 8211 um I Llur in die ()ggvnd lot 7 uur in die uzmd

goslmn kun word.

Proboor am so vmcg mountlik 1,0 gnzm stem. Aungvsien die rye baio lank gmm woes, is dit n gooie idoo 0m iots to, eel, on to drink vom’ jy gazm stem.

Die OVK sal drinkwater 0n toilette rcbl by die

stemlokale, maar jy moet iets vat om te eet indien jy sou honger word?

Jy moet 00k h hoed 0f r1 sambreel vat vir ingeval die son warm raak, en ,n kombers of trui omdat die weer in April - veral as dit donker word - koud kan wees.

ONTHOU OM JOU ID TE VAT!

Vervoer behoort maklik beskikbaar te wees. Omdat dit n openbare vakansiedag gaan wees, sal taxfs en busse mense na die naaste Stemlokaal en terug kan neem.

Daar sal monitors en waarnemers en lede van die Nasionale Vredesmag en die SAP wees om te verseker dat vervoer nie onderbreek word en geen intimidasie 0f geweld voorkom nie.

Miskien sal jy na genoeg aan h Stemlokaal wees 0m soontoe te 100p. Baie mense sal saam met jou 100p, maar jy moet onthou geen optogte word toegelaat nie - moenie toyi-toyi 0f politieke liedjies sing nie. AS jy dink die stappery het n optog geword, vat h ander pad.

STEMLOKALE

Daar sal baie Stemlokale wees.

Hulle 531 in plekke soos skole, gemeenskapsale, kerke

of groot tente wees.

As jy in n afgele’ei landelike gebied of 0p n plaas bly, sal daar mobiele Stemlokale wees wat gaan na waar mense is.

Let van die begin van April na plakkate en pamf’lette 0p wat jou kan vertel waar jou naaste Stemlokaal is of wanneer n mobiele Stemlokaal in jou 0mgewing sal wees.

As jy nie kan uitvind nie, gaan vra by enige kantoor van Binnelandse Sake, enige OVK-kantoor, enige Landdmskantoor 0f enige monitor in jou 0mgewing.

BY DIE STEMLOKAAL

As jy by die Stemlokaal aankom sal jy lang rye sien, maar 211105 behoort stil en ordelik te wees.

 n H010 ent 0m die gebou 0f tent waar gestem word, sal duar geen verteenwoordigers van politieke partye Locgelaat word nie en sal daar geen politieke bcdrywighede wees nie.

Die enigste mense wat daar toegelaat sal word, is monitors en waarnemers wat by die OVK geregistreer is, die verkiesingsbeamptes, Stemagente vzm politieke partye, en die mense wat gekom het 0m Le stem.

Stemagente is lede van die politieke partye wat in die verkiesing staan. Hulle werk is 0m mekaar en die

beamptes dop te hou en seker te maak daar is geen kullery nie. Omdat die stemagente, die onafhanklike monitors en waarnemers daar gaan wees, kan jy veilig V081 wanneer jy stem.

Hulle is daar 0m seker te maak niemand probeer jou intimideer nie en dat jou stem jou keuse is en dat jou stem jou geheim is. Niemand anders sal ooit weet vir wie jy gestem

het nie behalwe as

jy kies 0m hulle &/
vertel.

Die persoon in

beheer van die
Stemlokaal is die
Toesighoudende Beampte.

IOU STEM l5

lou GEHEIM /

Almal in die Sternlokaal moet
haar 0f sy bevele

gehoorsaam. TOESIG-

HOUDENDE
As jy enige klagtes het oor BEAMPTE
enigiets wat in n Stemlokaal
gebeur, moet jy die
Toesighoudende Beampte 01"
h Monitor vertel.

BINNE DIE STEMLOKAAL

Kyk asseblieftna die prentjie van die Stemlokaal.

WYS JOU ID (sien n0 1 in die prentjie)

Wanneerjy die gebou oftent binnekom waar daar gestem word. 3211 jy gevm word 0m jou ID of ander dokumont nan n beampte te wys. Sy of hy sal daarna kyk 0m seker to maak die dokument is eg en nie vervuls nie en sal dit nagaun om te kyk of’daar nie n stempol daarin is WM 831 wys dut jy al klaar gestem hot, nio.

Die beumptc sal dan jou ID stempel om te wys dat jy gostom hot.

JY KAN NET EEN KEER OP DIE VERKIESINGSDAG STEM

GAAN HANDE NA
(sien n0 2 in die prentjie)

Dan sal jy gevra word om jou regterhand in ,n klein kassie te sit.

In difa kassie is in lig wat sal wys oij 31 voorheen in die verkiesing gestem het.

MERK HANDE

(sien no 3 in die prentjie)

As jy probeer kul deur in tweede keer te probeer stern, sal jy gevra word 0m dadelik die stemlokaai te verlaat.

As jy nog nie voorheen gestem het nie, sal jou hand sagkens in ,n soort 00p kassie geplaas word.

In die kassie is daar in spons wat koud, sag en nat voel en onsigbare ink bevat.

Jy sal niks 0p jou hand sien nie.

Die ink sal jou nie kwaad aandoen nie en na in week sal dit nie meer daar wees nie.

Die ink sal in die 1ig van die eerste kassie sigbaar wees as jy probeer 0m weer by in ander stemlokaal te stem.

Dit is om ons te beskerm teen mense wat probeer kul deur meer as een keer in die verkiesing te stem.

NIEMAND ANDERS KAN DIE ONSIGBARE INK
SIEN NIE. DIT KAN NET ONDER DIE LIG IN DIE
STEMLOKAAL GESIEN WORD. MOENIE
ENIGIEMAND GLO WAT JOU PROBEER
INTIMIDEER OM NIE TE STEM NIE DEUR TE
VERTEL HY KAN DIE ONSIGBARE INK SIEN
NIE. NIEMAND KAN DIT SIEN NIE.

KRY STEMBRIEF

(sien no 4 in die prentjie)

Nzi jou ID gestempel is en jou hand gemerk is, $31 jy
jou stembrief ontvang.

Al die pm'tyo wat geregistreer het 0m deel te neem
212m die verkiosing so name S211 op die stembrief

W003.

Div vullo nzlam van die party, die partysimbool, die
pm'ty-ukmniem on 'n foto van die party 59 Ieier sal op
die stombrief wees. (Akroniem beteken die kort
nuam van die party, bv DP vir die Demokratiese
Party, KP vir' die Konserwatiewe Party, IVP vir die
lnkatha Vryheidsparty, PAC, ANC, NP ens.)

(NB. As daar twee stembriewe is, sien asseblief
bladsy 44.)

Die stembrief $31 so lyk:

DIKWANKWETLA PARTY
OF SOUTH AFRICA

INKATHA FREEDOM
PARTY

NATIONAL PARTY

PAN AFRICANIST
CONGRESS

XIMOKO PROGRESSIVE
PARTY

AFRICAN NATIONAL
CONGRESS

CONSE RVATIVE PARTY

DEMOCRATIC PARTY

Daar is an ampteliko merk agtcmp die stemhriefl
maar dis daar om te bewys dit is n egto stombriofvn
te verseker niemand smokkel Sn klomp nugemuaktc

stembriewe by die stembus in nie.

MAAK N MERK OP DIE STEMBRIEF
(sien n0 5 in die prentjie)

Jy sal dan gewys word 0m na die Stemhokkie, wat h bietjie soos n telefoonhokkie is, te beweeg.

Dit het ,n rak, n potlood en afskortings langs die kante sodat, niemand kan sien vir wie jy stern nie.

Vee jou stembrief’ plat op die rak en kyk versigtig daama. Jy 531 die Imam ofaf’korting 0f simbool van

die party wuarvoorjy besluit het om te stem, herken.

Vat die potlood in jou hand en maak jou merk versigtig in die blokkie langs die naam van die party waarvoor jy wil stem.

Jy kzm h kruisie 0th regmerk of enige ander merk wzun’vzm jy hou, maak, maar die merk moet binne die Blokkie wees.

 n Kruisie of n regmerk is die beste merke want hulle is maklik 0m L0 L01.

I/X’I’O

Maak net een merk in een blok.

As jy jou merk in meer as een blok maak, sal jou stem nie getel word nie.

As jy n fout gemaak het, kan jy jou stembrief terugneem na die Toesighoudende Beampte en haar of horn vra om Virjou 7n ander stembrief te gee. Hy 0f sy sal die eerste een kanselleer en vir jou ,n nuwe een gee as hulle oortuig is dat jy regtig ,n fout gemaak het.

Jy kan nie jou stembrief na haar 0f hom vat om te vra of jy reg gestem het nie. Niemand word toegelaat om jou daardie soort raad te gee nie.

N531jyj0u kruis of regmerk in die regte blok op die stembrief getrek het, vou dit in die helfte met jou merk binnekant en die amptelike merk aan die buitekant.

Moenie dit meer as een keer vou nie. Die amptelike merk moet gesien kan word.

PLAAS STEMBRIEF IN BUS

(sien nommer 6 op die prentjie)

Dan beweeg jy van die stemhokkie na die stembus. Moenie bekommerd wees nie. Daar sal waarnemers

en monitors en beamptes wees wat jou die hele Lyd sal wys waarheen jy moet beweeg.

Die stembus is ’n bietjie 5005 h posbus. As jou stembrief’eers deur die gleupkgepoy is, kan niemand dit weer uithaal nie.

n Veiligheidspersoon $211 by die bus wag hou en waamemers en Stemagente 331 die hele tyd toesig hou 0m seker Le maak .jy kan jou stembrief pos en dat niemand sail inmeng nie.

STEM

Jou stem is jou geheim

VERLAAT DIE STEMLOKAAL

N531 jy jou stembrief in die bus gesit het, moet jy uit die gebou 0f tent 100p en wegbeweeg van die Stemlokaal sodat jy nie in die ander mense in die ry se pad is nie.

As daar baie mense buite die Stemlokaal is, $31 dit ander mense miskien keer om te gaan stem want dit sal die ry stadiger laat beweeg.

JY HOEF NIE ENIGE VRAE VAN ENIGIEMAND 00R WAT JY GESTEM HET, TE BEANTWOORD NIE.

Niemand weet wat jy gestem het nie.

Jou werkgewer, ofjou man, ofjou Hoofman, 0f enige partyverteenwoordiger begaan ,n oortreding as sy of hy jou probeer dwing om te stem soos hulle jou wil laat stern, ofjou probeer dwing 0m vir hulle te vertel wat jy gestem het.

N531 DIE VERKIESING HOEF JY NIEMAND TE VERTEL WAT JY GESTEM HET NIE.

EEN STEMBRIEF OF TWEE?

Terwyl hierdie klein boekie in die begin van Februarie 1994 geskryf word, word daar baie gepraat 00r 0f elke kieser een 0f twee stembriewe moet kry. Ons weet nog nie wat die antwoord gaan wees nie.

As daar twee stembriewe is, gaan jy een kry 0m vir die Party wat jy vir die Nasionale Vergadering wil kies, to stem.

Die ander een gaan jy gebruik 0m Vir die party te stem wat jy wil kios vir die Provinsiale Wetgewende Liggaam in die Provinsie waar jy 0p verkiesingsdag gazm stem.

Die rede waarom ons twee stembriewe kan h(Q, is omdat sommige mense een Party vir die nasionale Parlement wil kies en ,n ander party vir hul Provinsiale Wetgewende Liggaam wil kies

Die twee stembriewe sal miskien nie dieselfde lyk nie. Die name van die Partye kan in verskillende volgorde woes.

()p die Provinsiale stembrief kan daar name van Provinsiale Partye wees wat nie setels in die Nasionale Vergadering wil h(e nie.

Ons weet nie tans hoe dinge gaan werk nie en wat

presies gaan gebeur nie.

Hier is n paar dinge waarvan jy seker kan wees as daar twee stembriewe is:

3: Jy hoef nie bekommerd te wees nie. Daar sal baie verkiesingsbeamptes in die stemlokale wees watjou sal vertel wat om met die tweede stembrief te doen.

:: Die OVK sal al die inligting wat jy nodig het lank voor die verkiesing publiseer.

’5 Die TWEEDE STEMBRIEF is E daar 0m jou TWEEDE KEUSE te wys nie.

Jy kan jou merk op albei stcmbriewc by diesclf’de Party maak as jy wil h& daardie Party moet jou in die Nasionale Vergadering eiln in jou Provinsiale Wetgewende Liggaam verteenwoordig.

As jy twee verskillende Partye Vir die Nasionale

Vergadering en jou Provinsiale Wetgcwendc

Liggaam wil kies, kan jy op die ccrste stcmbricf’jou

merk sit by die Party wat jy Vir die Nasionale

Vergadering wil kies en op die tweede stembricf’jou

merk sit by die Party wat jy vir die Provinsialc

Wetgewende Liggaam kies

DAAR IS NIE IETS SOOS N TWEEDE KEUSE IN DIE VERKIESING NIE.

Kies die party wat jy wil hie jou in die Nasionale

Vergadering moet verteenwoordig.

Kies die party wat jy wil h(fz jou in die Provinsiale

Wetgewende Liggaam moet verteenwoordig.

MENSE WAT HULP
NODIG HET

Blinde en gestremde

mense en mense wat

nie kan lees 0f skryf

nie, kan die

Toesighoudendo Boampte

V111 0m hullo to help 0m
Lo stem. Hullo kan ()ok
die Toesighoudendo
Bcampte vm 0m iomand

wat suam mot hullo nu M&xL/y
die stomlokaal gokom hot. _' , Zr

too to Izmt 0m hulle to

help.

Die Tocsighoudende Boampte kan toestem indien die
porsoon saam hot hulle wel in die verkiesing mag

stem.

As die Toesighoudende Beampte 11 blinde 0f
gastromde persoon help, sal twee agente van
verskillende politieke partye moet seker maak die
Toesighoudende Beampte plaas die merk presies
waar die kieser dit wil h&.

MOENIE LAAT WEES OP STEMDAG NIE.

MENS SAL VAN 7 UUR IN DIE OGGEND TOT 7 UUR IN DIE AAND KAN STEM. AS JY NIE BETYDS BY DIE STEMLOKAAL KAN UITKOM NIE, SAL JY NIE KAN STEM NIE.

Moenie laat wees nie

SPESIALE STEMME

—

As iv in die hospitaal. in n ()uetehuis. in die tronk (Sien op bladsy 29 wattm' govzmgvnes kzm stem). bed169nd by die huis of' sxx'anger is Up vorkiosingsdng. kan jy 11

spesiale stem uithring.

Sposialo stommc kzm not up Dinsdag die 265te April 1994 uitgvhring word. Div 'lRwsighoudcnde Beampte sul div Suunlokzlul mot :11 die umptonm'o. Party-agonte 0n wuzn'nmnm's nu 211 die h(mpitalo gmmgenissc en

()uolvhuiso in sy/huur omgewing bring.

As jy lwleond by die huis is moot jy iemand wat na jou kyk. VH1 0m voor div vorkiesing m1 enige kantoor van die ()VK ()I'Bimwlundsv Sake of" Imnddroskantoor te gzlzm On to vru dam div Toesighoudende Beampte na jou huis 100 1mm. Jy kzm (mk vnigo politieke party vra 0m

(lit virjou Lo r061.

TOESG-
HOUDENDE
BEAMPTE

A

!

DIE TEL VAN DIE STEMME

Die Stemlokale sal almal teen Donderdagaand 7 uur
0p 28 April 1994 deur die OVK gesluit word.

Die stembusse sal dour wagte bewaak word en Party-
stemagente en waarncmers sal toesig hou wanneer
dit na die Tellokale geneem word.

Die stemme SE11 dan baie versigtig getel word.
Niemand kan hier kul nic want Monitors,
Waarnemers en ParLy-stemagente hou die Lellery die
heeltyd dop.

Elke stembrief' word nagegaan 0m seker Le maak dis
,n amptclike stembrief',

Die tellery sal lank neem. In sekcre van die groter
Provinsies met groot plattelandse gebiedo sal dit lank
vat 0m die stembusse by die Tcllnkale t0 kry.

N21 die stemme getel is, sal die uitslne van elke
Tellokaal 11a die OVK gostuur word.

DIE AANKONDIGING VAN
DIE UITSLAG

Ons sal lank moet wag voor die uitslag deur die OVK bekend gemaak sal word.

Die OVK moet vir minstens 48 uur wag VOOI' hulle die uitslag van die verkiesing bekend kan maak. Dit beteken 0115 SH! beslis nie voor 7 uur Saterdagaand die 308w April weot Wilt die uitslag is Hie. Ons sal selfs langor as dit moet wag.

Div uitslag moot binno tien due nzi die verkiesing bekend genmak word. Dit betoken (ms moet miskien tot 7 uur Sondagaand die 85m Moi wag.

Die OVK sal besluit of die verkiesing vry en regverdig was.

AS DIE VERKIESING VRY EN REGVERDIG WAS, SAL SUID-AFRIKA SE EERSTE DEMOKRATIESE REGERING BINNE N PAAR DAE IN DIE STOEL WEES EN ELKE PROVINSIE SAL N DEMO-KRATIES VERKOSE WETGEWENDE LIGGAAM HE.

As die ()VK 86) die verkiesing was nie vry en regverdig nie want dis (mderbreek deur geweld en intimidasie 0f bedrog en korrupsie, 8211 (ms 7n nuwe verkiesing moet 116 on van voor af moet begin en nog langer moet wag voor (ms kan hoop 0p demokrasie en geregtigheidl

Ons moet seker maak die verkiesing is vry en regverdig

GEVOLGTREKKING

Die Oorgangsgrondwet van Suid-Afrika Sluit met digS
woorde af:

Met hierdie Grondwet en hierdie verbintenisse
maak ons, die mense van Suid-Afrika, n nuwe
hoofstuk in die geskiedenis van ons land 00p."

Nkosi sikelel' iAfrika.
God seEen Suid-Afrika.

Morena boloka sechaba sa
heso.

May God bless our country.

Mudzimu fhatutshedza
Afrika.

Hosi katekisa Afrika.

ZS

nof s1 91.I0()q03 LIUA sA'moq xnsoq 0111 "amumqori
nof UUA Mmoq u1 .uA p.10m onS AT 112s 10m
.1911 1321188 (1110)190qsf8uys/(M19A us 110011 Eou AT 3V

'pumm o1 sosmd 011) um LURUS A111)
weau naq)10()(1SEL11SAM.19A no noffdou AT uogpu1

(OS smuuxygv-pgng 0111?

.11A nou 81(1) 'p.l0M Luaouori 112s o3p1an1ummlgA 1101a

"911 11m 11p AT sons u; suum 011) 111A)110131 011) Amps
)19131/11 1100p 1101'.qu 11p)1.to1)1 u. 112s 0ng uoop um1
am 111) A'fsu .uzmu 'p.1(m 11Lmriu! pout uqu u1

'soom
131mm 1am 31151qu um1 Jul 111) x1 HI? "3010.; 112s
3111sap1131x 91p L11 '0ng soom a1 poamz? LL10 30101 011)
.uA 83m 01)111131 out JOOL1 X14 "Aln1 o1 S.(nanoodsxzd
aggpou 01p LL10)1;1)112u1 111) S; Re! .uuuuxm-oqug
aspumauugg 31p A'quu 10 A11 Jlnmiimm U1 1111uomm$
.mep 1BleIO jigpou sgnqnmodsud mun 10L1 .x'p

1112125 M1128 aspunpuugg um
1001mm aqsmzu 91p nu AT 100m "A101 01 Q1 u_ luO

T

AUX
ElJ. (GI) lNEanMOCISLISLLLNSCII N1 N0 30H

SBBIAQ

geboortesertifikaat. As jy nie n
geboortesertifikaat het nie, sal jy ander
dokumente nodig hie 0m jou geboorte te bewys.

,n Doopsertif'lkaat is handig. As Ajy gedoop is,
maar jy het jou doopsertif'lkaat verloor, gaan vra
by die kerk n afdruk daarvan. Kerke het rekords
van 3119 doopseremonies.

As jy nie gedoop is nie, sal ander dokumente
miskien help. Dit kan ou kliniekkaarte wees van
toe jy n baba was, laerskoolbriewe, h ou
huispermit met jou naam 0p, yn brief van die
hoofman in die gebied waarjy gebm'e is, 01' n
brief van die eienaar van die plaas waar jy gobore
IS.

AS jy nie n geboortesertif'lkaat het nie, kan jy
gevra word om te bewys jou ouers was Suid-
Afrikaanse burgers. Jy kan hulle
Verwysingsboeke of IDS wys, 7n
huweliksertifikaat, ,n ou huispermit, 0f
doodsertifikate. Hulle kan jou vra 0m jou oudsto
familielid na die Binnelandse Sakc-kantoor t0
neeml

As jy enige probleme het, vra hulp by ,n
advieskantoor in otMn monitor in jou 0mgewing.

WESTRO
11 Wellington Road Parktown Johannesburg
Telephone (011) 4847975

3
.. 1:15:32. 394.. .1

M,
1M(.

., wt, .
.r. .v,: _,

1;,,

F5.

(315.5;
.. I 54.525535
. . v
.17 .9 , . "m

w , 1., a

m

. v

$2$5

3.51455. .E
tar. if
jail.

VOTING
STATION

ENGLISH - VOTING STATION
Show ID or voter card
Check hands

Mark hands

Get ballot paper

Make cross on ballot paper
Put ballot in box

939%.(957?

AFRIKAANS - STEMLOKAAL
Wys ID of kieserskaart
Ondersoek hande

Merk hande

Kry stembrief

Maak kruisie op stembrief
Plaas stembrief in stembus

9391993534

SOTHO - SEBAKA SA DIKGETHO

Botsa pasa (ID) kapa karata ya dikgetho
Sheba matsoho

Tshwaya matsoho

Thola mangolo a ho kgetha

Etsa sefapano Iengolong Ia ho kgetha
Kenya Iengolo la hao lebokosong Ia
dikgetho

P???WN?

PEDI - SETISHI SA DIKGETHO

1. Bontsha bohlatse ka pasa goba karata ya
kgetho

Lekola matsogo

Thintha matsogo ka enke

Tsea pampiri ya kgetho

Dira sefapano se bjalo ka sekero

Phutha pampiri ya kgetho o e lahlele ka
lepokising Ia kgetho

93.019905)

ZULU - ISIKHUNGO SOKUVOTA

1. Veza umazisi wakho (ID) noma ikhadi
Iokuvota

Hlolwa izandla

Cwilisa izandla ku - inki

Thola iphepha iokuvota

Yenza isiphambano ephepheni Iokuvota

Faka iphepha Iokuvota ebhokisini

ShQPPON

;W..

QWPWN?

XHOSA - ISITISHI SOKUVOTELA

1. Veza isazisi (ID) sakho okanye ikhadi Ioku-vota

Qwalasela izandla

Yenza uphawu ezandleni

Fumana amaphepha okuvota

Yenza u nxi (X) ephepheni Iokuvota

Faka iphepha Iakho Iokuvota ebhokisini

QWPWN

TSWANA - DITULO TSA DIKGETHO

1. Shupa Iokwalo - tsupo (ID) kgotsa karata ya go vouta (tlhopa)

Seka - seka matsogo

Tshwaya matsogo

Tsaya pampiri ya go vouta (tlhopa)

Dira sefapano mo pampiring ya go vouta (tlhopa)

6. Letloleng Ia dingwalo tsa ditlhopo

91:59)?)

TSONGO - XITICHI X0 HLAWULELA
Kombisa (ID) kumbe khadi yo hlawuiela
Kambela mavoko

Fungha mavoko

Kuma papila ro hlawulela

Endla xihambano eka papila r0 hlawulela
Nghenisa papila ro hlawulela endzeni ka bokisi

VENDA - TSHITITSHI TSHA KHETHO

1. Kha vha sumbedze linwalo lavho Ia vhune (basa) kana garata ya u khetha

2. Kha vha sedze zwanda zwavho

3. Kha vha gandise zwanda zwavho

4. Kha vha humbele bammbiri Ia u khetha

5. Kha vha vhee tshifhambano kha bammbiri

Ia u khetha

. Jenisa bammbiri ya u khetha bokisini

A VEETU POSTER (VOTER EDUCATION AND ELECTIONS TRAINING UNIT)
VEETU is a project of ERIP at the University of the Western Cape, in partnership with Afesis (East London), CCLS (Durban), HAP-ODS (Johannesburg)